

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Hradec Králové, M. Horákové 258

Adresa: M. Horákové 258, 500 06 Hradec Králové

Identifikátor školy: 600 088 545

Termín konání inspekce: 10. – 14. leden 2005

Čj.:	09-1563/04-1031
Signatura:	oilcy102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Hradec Králové, M. Horákové 258 sdružuje mateřskou školu (dále MŠ) s kapacitou 70 dětí, základní školu (dále ZŠ) s kapacitou 941 žáků, školní družinu (dále ŠD) s kapacitou 295 žáků a školní jídelnu (dále ŠJ) bez uvedení kapacity. Škola je příspěvkovou organizací a zřizuje ji město Hradec Králové sídlící na adrese Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové.

ZŠ je plně organizovaná, společně se ŠD a ŠJ se nachází na adrese M. Horákové 258, 500 06 Hradec Králové. Na odloučeném pracovišti s adresou Kyjovská 550, 500 06 Hradec Králové, je umístěna MŠ.

Škola byla vybrána k ověřování rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV). V době inspekce škola pracovala podle školního vzdělávacího programu nazvaného „Od hraní k vědění“, na který navazoval vzdělávací program ŠD „Školní družina“.

Do školního roku 2002/2003 se žáci 1. – 9. ročníku učili podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, někteří žáci 6. – 9. ročníku podle modelového učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů, čj. 21 968/96-22.

V době inspekční činnosti se ve třiceti třídách ZŠ (patnáct tříd na 1. stupni a patnáct tříd na 2. stupni) učilo 765 žáků. Průměrná naplněnost tříd v ZŠ je 25,5 žáků na třídu. Pravidelné vyučování začíná v 8:00 hodin, poslední vyučovací hodina končí v 15:20 hodin. Provozní doba ŠD je od 6:15 do 16:30 hodin.

Převážná většina žáků bydlí v blízkém okolí školy, někteří žáci dojíždějí z jiných částí města či dalších obcí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Kontrola a hodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve sledovaných předmětech v základní škole vzhledem ke schváleným dokumentům, ve školním roce 2004/2005, v době inspekční činnosti.
2. Kontrola a hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve sledovaných předmětech v základní škole, ve školním roce 2004/2005, v době inspekční činnosti.
3. Kontrola a hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným dokumentům ve skupině předmětů: 1. – 3. ročníku ZŠ (český jazyk, matematika, prvouka a hudební výchova) a 4. - 5. ročníku ZŠ (český jazyk, matematika, prvouka a práce na počítači), v předmětech: 6. – 9. ročníku ZŠ (český jazyk, matematika, dějepis, fyzika, přírodopis) a v předmětu: 8. – 9. ročníku ZŠ (chemie), ve školním roce 2004/2005, v době inspekční činnosti.
4. Provedení tematicky zaměřené inspekce s názvem „Přijímací zkoušky na střední školy“, ve školním roce 2004/2005, v době inspekční činnosti.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2004/2005 v době inspekční činnosti učili v základní škole čtyřicet čtyři učitelé. Vzhledem k zaměření inspekční činnosti a dalším okolnostem (lyžařský výcvikový zájezd třídy VII. B, škola v přírodě třídy V. C, nemocnost učitelů) byly hospitace realizovány v hodinách vedených třiceti vyučujícími. Všichni tito pedagogové, včetně ředitele školy, jsou

odborně kvalifikovaní, všichni působí na tom stupni školy, pro který mají odbornou kvalifikaci, a učí kromě některých dalších předmětů hlavně předměty své aprobační. Úvazky těchto pedagogů jsou vzhledem k výchovně-vzdělávacímu procesu sestaveny velice vhodně.

Ředitel školy v organizačním schématu přesně znázornil vazby přímého řízení v základní škole i v ostatních součástech školy. Podrobně jsou povinnosti vedoucích i ostatních pracovníků vymezeny v pracovních náplních, které jednotliví zaměstnanci podepsali. V pracovních náplních jsou také stanoveny kompetence vedoucích pracovníků. Informace, jež se týkají organizace činnosti školy, jsou obsaženy v dokumentu *Plán práce školy na školní rok 2004/2005*. Tento dokument kromě vlastního plánu na letošní školní rok zahrnuje ještě koncepci školy, termínový kalendář různých akcí a jednání, organizační zajištění školního roku aj. Provozní záležitosti obsahuje *Provozní řád* a některé informace z této oblasti důležité pro žáky, popř. i jejich rodiče, jsou součástí *Vnitřního řádu pro žáky*. Organizační struktura školy je funkční.

Přenos informací ve škole probíhá obvyklými způsoby. Informace z porad vedení školy zaměstnanci získávají při jednáních pedagogické rady nebo při operativně svolávaných provozních poradách. Z jednání pedagogické rady jsou vedeny zápisy, z ostatních porad nikoliv. Písemné materiály – plán na daný měsíc, zastupování, aktuální informace apod., jsou zaměstnancům k dispozici na nástěnce ve sborovně. Některé materiály vedení školy posílá učitelům prostřednictvím školní počítačové sítě, počítače jsou nainstalovány téměř ve všech kabinetech. Dále je ve vnitřním informačním systému využívána pravidelná relace „rádia Školák“ a také osobní kontakt pracovníků.

Velmi důležitými poradními orgány ředitele školy jsou metodická sdružení a předmětové komise, v jejichž čele pracují zkušení pedagogové. Ředitel školy uplatňuje participativní model řízení, přenáší kompetence na metodické orgány počínaje školní družinou a konče jednotlivými předmětovými komisemi, v nichž vzhledem k velikosti školy je vždy několik členů. Na prvním stupni jsou ustanovena tři metodická sdružení a na druhém stupni patnáct předmětových komisí většinou podle jednotlivých předmětů. Vedení školy koordinuje jejich aktivity. Ředitel školy nevyžaduje od nich záznamy z jednání, tato skutečnost i řada dalších (personální zajištění různých akcí, rozvržení činností mezi jednotlivé členy, četnost schůzek apod.) je zcela v kompetenci vedoucích metodických orgánů. Z různých materiálů školy, např. výroční zprávy, školního vzdělávacího programu, vyplývá, že se zabývají rozličnou problematikou spjatou s výchovně-vzdělávacím procesem. Dalšími poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada, odborová organizace a žákovský sněm. Pedagogická rada se schází pravidelně podle celoročního plánu školy a při jednáních se zaměřuje především na hodnocení prospěchu a chování žáků, na projednávání plánovaných úkolů, ale také na řešení aktuálních problémů.

Pedagogický sbor školy je stabilizovaný, většina učitelů, včetně vedení školy, jsou zkušení pedagogové s víceletou praxí, řada z nich pracuje ve funkci „fakultních“ učitelů. Zkušenými vedoucími pracovníky jsou ředitel školy a jeho zástupce pro druhý stupeň, zástupkyně pro první stupeň pracuje v této funkci od letošního školního roku. Vedení školy vytvořilo fungující systém vedení zaměstnanců, systém, v němž platí stanovená pravidla. Jejich dodržování vedení školy kontroluje. *Plán kontrolní činnosti na školní rok 2004/2005* je vytvořen na základě analýzy situace ve škole v minulých letech, zapracovány jsou rovněž některé poznatky, které vyplynuly z předchozí inspekce. Vedení školy v něm stanovilo hlavní kontrolní záměry pro tento rok a ty dále rozplánovalo do *Rámcového časového plánu kontrolní činnosti*. Pracovníci školy mají možnost se s těmito dokumenty seznámit. Ve školním roce 2004/2005 do doby inspekční činnosti ředitel školy uskutečnil jednadvaacet hospitací, zástupkyně ředitele pro první stupeň třináct a zástupce pro druhý stupeň deset hospitací. S výsledky zjištěnými hospitacemi (popř. kontrolami) vedení školy dále pracuje.

V rámci inspekční činnosti byly sledovány hospitace ředitele školy a jeho zástupkyně, následné rozborů hodin provedli věcně.

Plánování v oblasti lidských zdrojů je v současné situaci poměrně náročné, neboť v posledních letech dochází v souvislosti se stárnutím populace na sídlišti k úbytku žáků, poslední zápis žáků do 1. tříd však signalizoval velký zájem rodičů o tuto školu. Ředitel školy má přehled o jednotlivých pracovnících školy, jako zkušený vedoucí pracovník zná situaci ve městě i v regionu. *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků* školy je písemně zpracován. Prioritami v souladu s dalšími cíli školy jsou ještě některé součásti školního vzdělávacího programu (hodnocení žáků, průřezová témata), ICT vzdělávání, rozšiřování odbornosti v jednotlivých předmětech aj. Škola organizuje pro své zaměstnance jednak vlastní vzdělávání, které vedou pedagogové školy, nebo zve odborníky z jiných škol či institucí. Jednotlivci či skupiny pedagogů využívají dále nabídek dalších akreditovaných vzdělávacích center. Vedení školy podporuje další vzdělávání učitelů, jediným omezujícím faktorem jejich účasti na vzdělávacích akcích je zajištění provozu školy.

Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků jsou zaměřena mimo jiné na profesní růst pedagogů, zohledňují jejich iniciativu, tvořivost a kreativitu. Ředitel školy je využívá při stanovování osobních příplatků zaměstnanců.

Personální podmínky pozitivně ovlivňují vzdělávání a výchovu v základní škole, podporují rozvoj osobnosti žáků, jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola je umístěna na největším sídlišti v okrajové části města. Okolí školy (sportoviště, lesopark) zabezpečuje klidné prostředí a poskytuje velmi dobré možnosti pro školní i mimoškolní činnost žáků.

Vlastní budova školy z roku 1977 je tvořena šesti pavilony. V pavilonu A je umístěno patnáct kmenových učeben 1. stupně, v pavilonu B jsou velmi dobře a moderně vybavené odborné učebny zeměpisu, chemie, hudební výchovy, fyziky, přírodopisu a patnáct kmenových učeben tříd 2. stupně, z nichž tři jsou upraveny jako polooborné učebny pro výuku výtvarné výchovy, českého jazyka s výtvarnou výchovou a dějepisu. Pavilon C představuje převážně technickou část školy, jsou zde šatny, kanceláře, školní bufet, sborovna, zubní ordinace, ale také dvě počítačové učebny. V pavilonu D je sedm heren školní družiny, jedna z nich je vybavena počítači a využívá ji rovněž 1. stupeň základní školy. Dále jsou zde umístěny místnosti dobře vybavené knihovny s celodenním provozem, koncipované jako informační centrum (6290 svazků, 562 evidovaných čtenářů), keramická dílna, kovodílna, dřevodílna, učebna pěstitelských prací a cvičná školní kuchyňka. V pavilonu E jsou tři tělocvičny (450 m², 285 m² a 165 m²). V pavilonu F je umístěna školní jídelna a nachází se zde moderně koncipovaná herna školní družiny.

Všechny učebny školy jsou velmi dobře zařízeny (některé atypickým nábytkem vhodným pro speciální činnosti), vyhovují hygienickým požadavkům. Výzdoba učeben je podnětná pro výuku a zachycuje momenty z práce žáků školy. Na nástěnkách jsou umístěny důležité informace a vystaveny žákovské práce. Ve škole je dostatek kabinetů a skladů pro uložení pomůcek. Pro činnost žáků jsou vybaveny i některé chodby školy (například v prostorách školní družiny). Všechny učebny i další prostory jsou čisté, upravené a estetické, takže příznivě působí na rozvoj osobnosti žáků.

Bezprostředně u budovy je víceúčelový školní sportovní areál, v němž mohou žáci využívat atletickou dráhou s umělým povrchem, hřiště s umělým trávníkem o rozměrech 65 x 45 m, sektor pro skok daleký s umělým povrchem, antukový kurt pro vybíjenou a víceúčelové antukové hřiště. Součástí areálu jsou dále dvě asfaltová hřiště (např. pro vybíjenou), dvě

venkovní atria s asfaltovým povrchem vybavené dvěma koši na streetball, hřiště pro basketbal a betonové stoly na stolní tenis. Hřiště jsou od jara do podzimu otevřena pro veřejnost, v rámci projektu „Otevřené hřiště“ vedení školy zajišťuje každodenní provoz areálu, včetně kvalifikovaného dozoru. Škola má školní pozemek se skleníkem, na části travnaté plochy je malé školní arboretum. Popsané prostory jsou využívány nejen pro tělesnou výchovu žáků, pro činnost školní družiny, k relaxaci žáků o velkých přestávkách a pro využití jejich volného času, ale příležitostně i pro výuku některých sledovaných předmětů (přírodopis, předměty 1. stupně základní školy).

Výuka předmětů probíhala v prostorných kmenových učebnách, vhodně vybavených žákovským polohovacím nábytkem a demonstračními pomůckami, mapami, přehledy nebo v odborných učebnách. Kmenové učebny na 1. stupni mají kromě pracovní části i odpočinkovou zónu. Zdobí je květiny, výtvarné práce žáků a ke zlepšení zrakové pohody a kvůli zabránění oslnění jsou v oknech instalovány žaluzie. Hodiny předmětu práce na počítači ve 4. a 5. ročníku se uskutečnily v herně školní družiny, která je vybavena dvanácti počítači, tabulí, žákovskými stolky a sedacím nábytkem.

Ve škole je šedesát pět počítačů, většina z nich je zapojena do sítě, internet je připojen rádiovým přenosem signálu. Učitelé mají k dispozici dostatek televizorů, videopřehrávačů, zpětných projektorů, DVD přehrávač, dataprojektor a další didaktickou techniku v potřebném množství. Názornost ve sledovaných předmětech zajišťovalo velké množství pomůcek, map, modelů, videokazet, CD, diapozitivů, souprav pro práci žáků a výukových programů. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami slouží dostatek manipulačních pomůcek, čítanek pro dyslektiky, pracovních sešitů a výukových materiálů. Některé pomůcky si vyučující vyrábějí sami podle aktuálních potřeb.

Pro všechny hospitované předměty mají žáci moderní učebnice, pro některé předměty navíc i pracovní sešity. Ve školní knihovně jsou sady knih pro doplňkovou četbu, atlasy a encyklopedie. Odborná literatura je umístěna převážně ve školní knihovně, zčásti také v kabinetech (zejména vlastní publikace učitelů, soubory klíčů k určování přírodnin apod.). Sady učebnic jsou inovovány. Veškeré vybavení a zařízení školy je udržované. Využívání materiálně-technického zázemí je průběžně a trvale sledováno v rámci hospitací a dalších kontrol, prováděných vedením školy.

Veřejností jsou využívána již zmíněná sportoviště školy, relaxační prostory a školní knihovna, (tu často navštěvují především bývalí žáci školy, nyní žáci středních škol). Některé učebny škola pronajímá a probíhají zde například rekvalifikační kurzy a výuka jazyků, příležitostně jsou širší veřejností využívány i počítačové učebny.

Oblast materiálního vybavení školy je stručně zapracována do koncepce základní školy. Ředitel má jasnou představu o dalším zkvalitňování materiálních podmínek školy a realizuje ji. Podle možností přitom využívá náměty a požadavky jednotlivých metodických orgánů.

Materiálně-technické podmínky vymezené předmětem inspekční činnosti příznivě ovlivňují výchovu a vzdělávání žáků a jsou hodnoceny jako vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Základní škola, Milady Horákové 258, Hradec Králové byla vybrána pro vytvoření školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základního vzdělávání (dále RVP ZV) a jeho následné praktické ověřování, a to ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004. Ve školním roce 2002/2003 byly vytvořeny dvě verze (pro

třídy všeobecné v 1. - 9. ročníku a pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů v 6. - 9. ročníku - dále třídy matematické).

Od školního roku 2003/2004 bylo zahájeno jeho praktické ověřování ve všech třídách školy v redukované podobě. Byly zachovány hodinové dotace pro předměty tak, jak je stanovuje vzdělávací program Základní škola, tj. 114 hodin celkové povinné časové dotace pro 1. stupeň a 118 hodin pro 2. stupeň. Ve školním roce 2004/2005 v termínu inspekce využívala škola ŠVP (dvě verze - viz výše), a to s redukovanou formou hodin učebního plánu (viz výše). Při konfrontaci jeho částí, týkajících se sledovaných předmětů, s RVP ZV byla zjištěna shoda ve vytyčených obecných cílech a zásadách platných pro základní vzdělání a v tematických okruzích, které jsou ve ŠVP podrobně rozpracovány.

Ve čtyřletém cyklu školních let 1999/2000 - 2002/2003 byly učební plány zpracované ve dvou verzích (pro třídy matematické a pro třídy všeobecné) dodrženy.

Ve školním roce 2004/2005 byla úprava školního učebního plánu (součást ŠVP) z hlediska hodinových dotací jednotlivých předmětů a možnosti jejich integrace podle podmínek školy provedena správně v souladu s rámcovým učebním plánem v redukované podobě (dále RUP), který je součástí RVP ZV.

Ve školním učebním plánu na 1. stupni jsou integrovány některé vzdělávací obory (předměty). Předmět výtvarná výchova v 1. - 5. ročníku (vzdělávací oblast umění a kultura) je spojen s praktickými činnostmi do předmětu s názvem *výtvarná výchova*, předměty přírodověda a vlastivěda ve 4. a 5. ročníku (vzdělávací oblast člověk a jeho svět) jsou integrovány do předmětu s názvem *prvouka*. Předmět *práce na počítači* (vzdělávací oblast informační a komunikační technologie) je zařazen ve 4. a 5. ročníku.

Ve školním učebním plánu na 2. stupni byla též využita integrace některých vzdělávacích oborů (předmětů). Výuka vzdělávacího oboru výtvarná výchova (vzdělávací oblast umění a kultura) je ve třídách matematických částečně řešena i integrací do předmětu *informatika*, ve které se vyučuje počítačová grafika (1 týdenní vyučovací hodina). Výuka vzdělávacího oboru výchova ke zdraví (vzdělávací oblast člověk a zdraví) je řešena u všeobecných i matematických tříd integrací do předmětu *přírodopis* (1 týdenní vyučovací hodina) a integrací do předmětu *občanská výchova* (2 týdenní vyučovací hodiny). Vzdělávací oblast člověk a svět práce je v matematických třídách rozložena do předmětu *praktické činnosti*, částečně je zařazena i do povinného a volitelného předmětu *informatika* (2 týdenní vyučovací hodiny).

Disponibilní dotace u matematických tříd (3 týdenní vyučovací hodiny) jsou částečně věnovány na zvýšení hodinové dotace profilových předmětů *matematiky* a *chemie* (3 týdenní vyučovací hodiny). U všeobecných tříd je tato dotace věnována na výuku volitelných předmětů (viz níže). Pokyny MŠMT pro využití disponibilní dotace v 7. - 9. ročníku škola respektovala. Kritériem pro sestavení široké a pestré nabídky volitelných a nepovinných předmětů i kroužků je zájem žáků i jejich zákonných zástupců.

Do školního roku 2002/2003 využívala škola učební osnovy, které jsou součástí vzdělávacího programu Základní škola. Inspekční zjištění potvrdila, že učební osnovy byly dodrženy ve všech sledovaných předmětech kromě předmětu *matematika* v 6. - 9. ročníku. Osnovy tohoto předmětu nebyly dodrženy ve všeobecných třídách i v matematických třídách.

Ve čtyřletém cyklu školních let (1999/2000 - 2002/2003) se jedná především o neprobrání tematických celků Základy statistiky, Základy teorie pravděpodobnosti, Finanční matematika a Kombinatorika v matematických třídách (třídy označené C a D). Ve škole bylo ověřeno a ředitelem potvrzeno, že škola využívala pro výuku v těchto třídách *Učební osnovy matematiky pro třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů v rámci vzdělávacího programu Základní škola 6. - 9. ročník, schválenou MŠMT ČR dne 9. 3. 1999 pod čj. 15 986/99-22*, kde výše uvedené tematické celky jsou zařazeny.

Ve čtyřletém cyklu školních let (1999/2000 - 2002/2003) nebyl probrán ve třídách všeobecných (třídy označené A, B, E) tematický celek Základy finanční matematiky. Výuka tohoto tematického celku proběhla ve volitelném předmětu cvičení z matematiky, který navštěvovali jen někteří žáci z těchto tříd. Dále nebyl ve třídách označených A a B ve výše uvedeném období probrán tematický celek Základy statistiky.

Ve čtyřletém cyklu školních let (2000/2001 – 2003/2004) byly učební osnovy českého jazyka a matematiky u žáků, kteří ukončili 5. a 9. ročník základní školy dodrženy.

Pro dvacet pět žáků ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) zpracovali učitelé individuální vzdělávací programy pro školní rok 2004/2005 (interní tiskopis školy *Individuální plán péče o integrovaného žáka*), se kterými byli zákonní zástupci seznámeni stejně jako se systémem péče, kterou škola poskytuje, s možnostmi hodnocení a s klasifikací žáka se SVP. Reeducace v době konání inspekce probíhala.

Sledovaná povinná dokumentace školy je vedena v určeném rozsahu na předepsaných tiskopisech. Její vypovídací hodnota vzhledem k průběhu vzdělávání je zpravidla postačující, ojediněle je snížena u třídních knih obecnými zápisy o probíraném učivu. Ve vedení dokumentace byly zjištěny drobné formální nedostatky.

Skutečnost, že učební osnovy matematiky nebyly vždy dodrženy či byly částečně redukovány, a to i u tříd matematických, (jednalo se o učivo, které střední školy nezařazují do zkoušek z matematiky), potvrzuje nižší účinnost kontrolních mechanismů využívaných v této oblasti. Učební osnovy dalších sledovaných předmětů na 1. i na 2. stupni dodrženy byly.

Organizaci výchovně-vzdělávacího procesu upřesňuje rozvrh hodin a provozní řády odborných učeben. *Rozvrh hodin* zohledňuje psychohygienické hledisko vyučování. *Provozní řády* jsou vyvěšeny ve všech odborných učebnách, tělocvičnách, školních dílnách a dalších prostorách, kde by mohlo dojít k úrazu žáka. Kromě organizačních pokynů pro pobyt žáků v těchto prostorách obsahují i srozumitelné informace pro zajištění bezpečnosti žáků a ochrany jejich zdraví. Jsou podepsané ředitelem školy. *Vnitřní řád pro žáky* obsahuje zásady správného chování, informace o organizaci vyučovacího dne a povinnosti i práva žáků. Vedení školy jej v současné době aktualizuje v souladu s novým školským zákonem. Ze zápisů v třídních knihách je patrné, že v průběhu školního roku odpadá mnoho hodin (např. u matematických tříd označených C a D v období 1999/2000 - 2002/2003 je to asi 20 až 30 hodin matematiky ročně v každé třídě), což má bezpochyby souvislost i s obsahovou redukcí učiva (viz výše).

Oblasti výchovného poradenství zajišťují tři učitelky. Výchovná poradkyně zaměřuje svou činnost na volbu povolání, spolupracuje s třídními učiteli především pátých, sedmých a devátých tříd, dále s vedením školy. Metodická prevence se zabývá preventivními aktivitami, které jsou zahrnuty do materiálu *Minimální preventivní program* (dále MPP). Zde si pedagogové školy kladou za cíl zvýšit odolnost žáků vůči sociálně patologickým jevům, chtějí zvyšovat jejich sebevědomí atp. Práce školy v této oblasti tvoří provázaný systém. Akce směřují nejen k žákům, ale i k dospělým v rámci jejich dalšího vzdělávání. Přílohou MPP jsou přílohy, např. *Vnitřní pokyn k postupu při řešení problému uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevence a postihu záškoláctví, Hodnocení školního roku 2003/2004 z hlediska plnění MPP, Úkoly a plán pro školní rok 2004/2005*. Agendu integrovaných zdravotně postižených žáků vede zástupkyně ředitele, spolupracuje se třídními učiteli těchto žáků, dále s patnácti proškolenými asistentkami reeducace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Všechny tři poradenské pracovnice se podílejí (podle svého zaměření a kompetencí) na jednáních, kde se řeší výchovná nebo vzdělávací problematika žáků. Mají dostatečnou pedagogickou zkušenost, jejich činnost přispívá ke zkvalitnění výchovy a vzdělávání ve škole.

Žáci školy jsou učiteli motivováni k účasti na různých olympiádách a v soutěžích, učitelé je připravují i v době mimo vyučování. Pedagogové organizují pro žáky interní soutěže, např. v matematice a dějepisu, dále pořádají korespondenční matematickou soutěž pro žáky 4. a 5. ročníků i pro žáky ostatních základních škol. Učitelé podporují nadané žáky i žáky s vyhraněnými zájmy při zpracování odborných prací v rámci tzv. žákovské odborné činnosti, témata si žáci mohou zvolit sami. Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je promyšlený a funkční. Škola spolupracuje se speciálními pedagogy a psychology poradenského pracoviště (PPP Hradec Králové).

Ve škole pracuje žákovský sněm, složený ze zástupců žáků všech tříd od 6. ročníku, má svoji *Žákovskou ústavu*. Žáci 4. a 5. ročníku mají vytvořen „sněmík“. Vedení školy tuto činnost podporuje a využívá zástupce žáků jako své partnery při řízení a organizování akcí školy. Komunikace mezi pedagogy a žáky je oboustranná, ve škole panuje ovzduší důvěry, žáci mají možnost své podněty předávat i anonymně prostřednictvím školní schránky důvěry.

Nezastupitelnou funkci při informování žáků mají třídní učitelé. Pro přenos informací slouží žákům centrální informační nástěnka v přízemí školy, kde se každodenně objevují aktuální informace, změny v rozvrhu, přehled o plánovaných akcích apod. Radio *Školák* jedenkrát za 14 dní pravidelně vysílá o veškerém dění ve škole. Škola informuje rodiče žáků na několika informačních schůzkách konaných v průběhu školního roku. Mimo těchto schůzek jsou určena i další informační odpoledne, kdy jsou ve škole přítomni všichni učitelé. Škola organizuje Den otevřených dveří, veřejnost se dozvídá o škole i z příspěvků zástupců školy v regionálním tisku a na webových stránkách školy. Informační systém školy je promyšlený a funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání

1. stupeň

Vybrané předměty 1. – 3. ročníku

Hodnocení úrovně vzdělávání vychází z hospitací, které se uskutečnily v devíti třídách u deseti vyučujících, včetně zástupkyně ředitele školy. Sledována byla kvalita výchovně vzdělávací činnosti v předmětech **český jazyk, matematika, prvouka a hudební výchova**. Všechny vyučující jsou odborně kvalifikované a tato skutečnost se kladně odráží v jejich celkovém pedagogickém působení.

Učitelky se na výuku důkladně připravovaly, vzorně předepsaly a zakreslily přehledy učiva a zápisy na tabulích. Promyslely si strukturu výuky v hodinách. V úvodní části hodin vždy žákům sdělily cíl. Výuka odpovídala aktuálnímu složení třídy, všechny učitelky mají přesné informace o žácích se specifickými poruchami učení či chování a dle možností s těmito žáky v hodinách individuálně pracovaly. Vyučovací čas učitelky využívaly velice efektivně. Úvodní opakování a následné procvičování navazovalo na předcházející učivo a většinou bylo východiskem pro učivo nové.

Výuka probíhala v kmenových třídách, které jsou pro výuku velice dobře vybavené a efektivně uspořádané. V některých učebnách jsou netradičně rozmístěné lavice, což žákům umožňuje lepší pohyb po třídě při skupinové práci nebo při různých pracovních hrách. Učitelky se žáky často využívaly odpočinkový prostor učeben.

Celkový ráz učeben dotvářejí výstavky (výtvarných prací žáků, různých výrobků, knih) a informační nástěnky. Na stěnách třídy jsou stabilně umístěné nejrůznější přehledy již probraného učiva, které žákům poskytují zrakovou oporu. V průběhu vyučování učitelky na tyto pomůcky občas žáky odkazují. Žáci velice často pracovali na tabulích, vyškrtávali či nacvičovali správné tvary písmen. Na magnetických tabulích třídili, řadili, vybírali nebo jinak

manipulovali s kartičkami, obrázky, fotografiemi či jinými drobnými pomůckami, které vyučující se změnou učiva aktuálně obměňovaly. Většinu tohoto materiálu si učitelky vyrábějí samy. Všichni žáci mají dostatek učebnic i ostatních školních potřeb. S učebnicemi pracují převážně při společné práci, se sešity či pracovními sešity více při samostatné práci. Kromě toho žáci pracovali s pracovními listy, s napsovacími destičkami nebo na foliích. V hodinách hudební výchovy vyučující hrála na různé hudební nástroje, žáci doprovázeli zpěv rytmickými nástroji. Audiovizuální technika nebyla ve sledovaných hodinách použita, pouze v první třídě učitelka pracovala s „bzučákem“, který velice vhodně zařadila k nácvičku délky samohlásek. Škola vlastní dostatek počítačových výukových programů, se kterými se učí pracovat žáci již od prvních tříd. Tuto práci učitelky zařazují nepravidelně, a to podle charakteru učiva.

Přestože ve většině hodin převažovalo frontální vyučování, učitelky vhodně zařazovaly i jiné metody a formy práce a často je střídaly. Učitelky žáky zapojovaly do vyvozování učiva na základě problémových úloh, třídění a řazení pojmů a jejich následné systematizace. Žáci objevovali a zjišťovali nové informace se zaujetím, dostatek prostoru měli pro vyjádření vlastních zkušeností či názorů. Často byli žáci zapojováni do řízeného rozhovoru, ve skupinách společně řešili zadané úlohy, které byly následně zkontrolovány, ne vždy však zhodnoceny. S elánem žáci soutěžili a hráli hry. Při samostatné práci měli možnost pracovat svým vlastním tempem, pro rychlejší byla jen někdy připravena doplňující práce. V hodinách čtení se žáci učili pracovat s textem, učitelky kladly důraz na nácvičku čtení s porozuměním. Ve dvojicích se učili vzájemné spolupráci. Hodně času bylo věnováno opakování a procvičování učiva. Výuka byla odborně správná. Při časté práci mimo lavice, při říkankách a písničkách spojených s pohybem a při soutěžích žáci nenásilně relaxovali.

Začleněním mezipředmětových vztahů učitelky žáky motivovaly a vzbuzovaly zájem o práci. Úvodní motivací byly nejčastěji pohádky, hádanky nebo doplňovačky. Průběžně byli žáci pozitivně slovně hodnoceni, čímž učitelky vědomě posilovaly sebevědomí jednotlivců. Pro mnohé žáky byla motivací známka, pro jiné zajímavá činnost. Žáci byli aktivní a kromě jedné třídy panovala v třídních kolektivech klidná a přátelská pracovní atmosféra. Od prvních ročníků vyučující důsledně vedou žáky ke kultivovanému slovnímu i písemnému projevu, ne vždy se to zcela daří.

Učitelky žáky hodnotily velice často, převážně slovně. Některé výsledky práce byly bodované, v prvních třídách jsou žáci za úspěšnou práci odměňováni obrázkovými razítky. Učitelky klasifikují žáky převážně za samostatnou písemnou práci v sešitech. Známeček ze všech sledovaných předmětů mají žáci v záznamnicích a žákovských knížkách dostatek.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině uvedených předmětů 1. – 3. ročníku jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

Vybrané předměty 4. - 5. ročníku

V rámci inspekční činnosti bylo hodnoceno vyučování povinných předmětů **český jazyk, matematika, prvouka** (integrováný předmět) a **práce na počítači**. Navštívena byla výuka ve všech třídách 4. a 5. ročníku, kromě třídy V. C, která byla v době inspekce na „škole v přírodě.“ Podmínky odborné kvalifikace splňují všechny učitelky sledovaných předmětů. Jejich erudice a kreativita se pozitivně projevovaly na kvalitě výuky, učitelky používaly metodicky vhodné postupy aktivizující tvořivost žáků.

Všechny vyučující zpracovaly tematické plány (dále TP) učiva jednotlivých předmětů a jejich složek, kromě předmětu práce na počítači (základy práce s počítačem), kde mají zpracováno učivo a výstupy. Časové rozvržení sledovaných předmětů v tomto školním roce ověřují podle postupu práce se žáky, stavem a vybavením počítačové učebny ve školní družině (výukové programy, přístup na internet atp.). TP nejsou v oblasti časového rozvržení učiva sjednoceny

pro žáky jednotlivých ročníků, učitelky prověřují různé modely uspořádání učiva v průběhu roku (především v integrovaném předmětu prvouka), rovněž v závislosti na letos inovovaném fondu učebnic. Při tvorbě TP spolupracují a obsah učiva koordinují, plány korespondovaly se ŠVP. Na jednotlivé hodiny byly všechny učitelky pečlivě připraveny. Výukové cíle ve vyučování stanovily reálně, pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v případě potřeby upravily. Učivo navazovalo na předcházející, na začátku vyučovacích hodin bylo aktivizováno a procvičováno.

Učitelky připravily pro žáky zápisy na tabulích, nakopírovaly jim pracovní listy, používaly nástěnné přehledy učiva, mapy atp. Žáci pracovali s kartami příkladů, schémata, doplňovali pojmy do přehledů, orientovali se na mapách, vyhledávali informace v textu, prověřovali své znalosti prostřednictvím testů výukových programů na počítačích. Názorné vyučování usnadňovalo orientaci žáků v učivu. Kromě učebnic a pracovních sešitů žáci používali k upevnování a procvičování učiva různé obrázky či nakopírované materiály a další pomůcky. Hodiny žáci oživilí referáty, učitelky podpořily názornost obrázky z encyklopedií, přehledy i pracovními listy s úkoly pro samostatnou práci skupin žáků.

Sledované vyučovací jednotky naukových předmětů měly rozdílnou strukturu, byly sledovány hodiny opakovací i výkladové kombinované s expozicí nového učiva na základě žakovské práce s textem, či připravených referátů s prezentací skupinové práce. Učitelky uplatňovaly často řízený rozhovor se žáky, kladly problémové otázky, vedly žáky ke srovnávání a vyvozování logických závěrů. Velmi cenná byla diskuse, kdy žáci dovedli obhájit svůj názor či okomentovat navrhovaný pracovní postup. Učitelky při procvičování učiva zařazovaly soutěže, hry i různé alternativní formy výuky, nezapomínaly ani na samostatnou písemnou práci žáků. Některé měly přípravu doplňkovou práci pro rychlé žáky., Kromě klasického frontálního vyučování celé třídy využívaly skupinové vyučování s prvky kooperativního učení, samostatnou práci dvojic žáků, či úkoly zadávali jednotlivcům. Při samostatné práci vyučující žákům v případě potřeby pomáhaly radou či dovysvětlením úkolu. Učivo bylo podáváno vždy věcně správně. Změnou činností a zařazováním mezipředmětových vztahů či aktuálních informací byli žáci aktivizováni. Opakování a procvičení nové látky věnovaly vyučující dostatek času, závěrečnému vyhodnocení práce již méně, v některých hodinách hodnocení práce žáků v hodině zcela chybělo.

Žáci při hodinách i o přestávkách využívali k relaxaci odpočinkové koutky učeben i zóny na chodbách, učitelky dbaly při výuce na dodržování zásad psychohygieny, zařazovaly relaxační prvky pohybové či pěvecké, žáci mohli během výuky pít, časté byly i změny poloh při práci. Ve všech předmětech učitelky žáky motivovaly, často se objevovala motivace či relaxace navozená zpěvem či motivace spojená s pohybovou činností žáků. Žáci jedné třídy hráli na úvod dne na flétny.

Komunikace mezi dospělými a žáky byla založena na vzájemné důvěře, učitelky programově rozvíjejí mluvní projev žáků, vedou je k argumentaci, sdělení prožitků. Žáci většinou dodržovali zásady slušného chování, problémy s kázní mělo několik chlapců v jedné třídě. Ve všech sledovaných předmětech vykazovali žáci velmi dobré zapojení do práce. Verbální i neverbální projev učitelek byl přátelský, projev žáků přirozený, někdy málo kultivovaný. Pracovní atmosféra byla zpravidla klidná.

Učitelky hodnotily žáky v hodinách objektivně, především slovně, ale využily při klasifikaci i hodnocení spolužáků navzájem. Pravidelně kontrolují sešity, systematicky a důsledně dbají na kvalitu písemného projevu žáků, včetně úpravy a čistoty. Pro žáky jsou kromě ústního zkoušení používány malé písemné prověrky, které učitelky vyhodnocují a se žáky výsledky rozebírají. V žakovských knížkách je zaznamenáno dostatečné množství známek i slovního hodnocení výsledků výchovně-vzdělávací činnosti žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině uvedených předmětů 4. – 5. ročníku jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

2. stupeň

Český jazyk

V průběhu inspekční činnosti byly hospitace realizovány v různých třídách 6. – 9. ročníku 2. stupně především v hodinách literární výchovy a slohového výcviku, méně v hodinách jazykového vyučování, protože v nich žáci psali kontrolní a prověřovací práce. Výuku zajišťuje pět odborně kvalifikovaných učitelek, navíc všechny mají dlouholetou praxi a zájem o předmět. Vedení školy navýšilo pro žáky minimální týdenní dotaci hodin v 8. a 9. ročníku o jednu hodinu, tedy na pět hodin týdně, navíc v těchto ročnících zařadilo pro žáky volitelný předmět cvičení z českého jazyka. Zájemci z řad žáků 9. tříd mohou navštěvovat kroužky, které vyučující organizují jako přípravu k přijímacím zkouškám.

Pro časovou realizaci předmětu učitelky v rámci předmětové komise českého jazyka zpracovaly jednotné tematické plány, v nichž podrobně rozpracovaly jednotlivé tematické celky učiva. Začlenily do nich kontrolní práce v počtu, na němž se dohodly. Reálná výuka probíhala v souladu s těmito plány, nebo s drobnějšími odchylkami. Vzdělávací cíle jednotlivých hodin učitelky stanovily přiměřeně k aktuálnímu stavu tříd, žákům je sdělily v úvodu hodin, nebo v jejich průběhu, některé z nich však jejich naplnění v závěru hodin neověřily. Aktuálně probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Zhlédnuté vyučovací jednotky byly promyšlené a připravené, některé velmi pečlivě.

Sledované hodiny probíhaly v kmenových učebnách, některé z nich jsou pro výuku předmětu velice pedagogicky podnětné – učebna pro literární a výtvarnou výchovu, jiné méně. Téměř ve všech jsou žákům k dispozici potřebné jazykové příručky. Pokud učitelky zařadily do výuky sledování videonahrávky, zajistily si výměnu učebny. Vzhledem k cílům jednotlivých hodin byly učební pomůcky i didaktická technika využívány účelně. Žáci kromě učebnic několikrát pracovali s nakopírovanými texty a kartičkami, ověřovali gramatické jevy v Pravidlech českého pravopisu, využívali různé knihy, obrázky a další materiály. Učitelky je seznamovaly s portréty spisovatelů.

Vyučovací jednotky měly rozdílnou strukturu, byly sledovány hodiny opakovací, hodina z větší části věnovaná opravě kontrolní slohové práce a důkladné korekci chyb, hodiny s tzv. klasickou strukturou, v nichž po části opakovací následoval výklad nového učiva a následně upevnění a procvičení získaných poznatků. Formou besedy o přečteném literárním úryvku a jeho autorovi probíhala výuka ve volitelném předmětu. V několika zhlédnutých hodinách učitelky velmi vhodně využily domácí přípravu žáků, někde naopak první seznámení s obtížným textem jako domácí (nebo i školní) příprava na četbu chybělo. Hodiny byly z hlediska organizace většinou dobře zvládnuté, ale lišily se mírou zapojení žáků do výuky. V některých z nich dominovaly aktivity žáků a učitelka působila jako organizátor výuky, v jiných větší část hodiny v dominantní roli byla učitelka a snažila se zapojit do výuky žáky, zpravidla, až na několik jedinců, úspěšně. Téměř ve všech hodinách vyučující vymezily určitý časový prostor pro samostatnou práci žáků, častěji jednotlivců než dvojic či skupin. Při ní se některým z nich individuálně věnovaly, po skončení samostatné práce důsledně zajišťovaly zpětnou vazbu. Pro zpestření výuky zařazovaly zejména u mladších žáků hry a soutěže, u starších práci s chybou, diskusi aj. Téměř ve všech hodinách věnovaly pozornost procvičení učiva, přibližně v polovině z nich i závěrečnému shrnutí poznatků a zhodnocení výkonu žáků. Všechny vyučující vedou žáky k logickému uvažování a k vytváření správných algoritmů. Výuka probíhala přiměřeným tempem. Učitelky zpravidla střídalily obtížnější aktivity s méně

náročnými, aby si žáci mohli odpočinout, průběžně větraly, některé dbaly i na správné sezení žáků. Veškerá výuka probíhala po stránce odborné správně.

Jednotlivé vyučovací jednotky se odlišovaly i mírou uplatněné motivace, celkově učitelky preferovaly spíše motivaci průběžnou než úvodní. Některé využívají systémy motivačních známek či bodů.

K přednostem sledované výuky patřil důraz, který učitelky kladly na komunikaci žáků. Téměř do všech hodin zařadily mluvní cvičení, doma připravené žákovské referáty, kladly žákům problémové otázky, umožňovaly jim argumentovat i obhajovat názory. Ne vždy korigovaly důsledně vyjadřování žáků. V hodinách převažovala vzájemně vstřícná pracovní atmosféra.

Znalosti žáků prověřovaly učitelky častěji společným opakováním, individuální zkoušení bylo rovněž realizováno a na zhodnocení se podíleli žáci i učitelky. Sebehodnocení žáků nebylo zařazeno. Prohlídkou vzorku písemností žáků byla shledána jak přiměřená náročnost písemných prací, tak i objektivita jejich hodnocení a rovněž dostatečné množství známek z tohoto předmětu. Učitelky menší pozornost věnují vedení žákovských sešitů.

Pozitivní roli ve výchově žáků ke čtenářství, ale také při vyhledávání potřebných informací sehrává školní knihovna – vzdělávací centrum školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika

Hodinové týdenní dotace matematiky ve všeobecných třídách jsou oproti stanovené minimální dotaci v 7. a 9. ročníku o jednu hodinu zvýšené (hodinová dotace je 4-5-4-5), v matematických třídách je ve všech ročnících zařazeno 6 hodin týdně. Dělení třídy na skupiny při výuce povinného předmětu se realizuje v jedné týdenní hodině v matematických třídách v 6. a 7. ročníku. Volitelný předmět cvičení z matematiky v 8. a 9. ročníku (ve třídách bez specifického zaměření) probíhá ve skupinách žáků rozdělených dle studijních předpokladů. Ve škole pracuje i matematický kroužek zaměřený na přípravu žáků na přijímací zkoušky na střední školy, v matematických třídách 9. ročníku se tato příprava často soustřeďuje do jedné z týdenních vyučovacích hodin matematiky. Učitelé nemají zpracované časové tematické plány, které by obsahovou náplň ŠVP zařadily do jednotlivých měsíců školního roku. Někdy časové zařazení konkrétních tematických celků v ročníku mění a přizpůsobují studentům učitelství z Univerzity Hradec Králové vykonávajících ve škole praxi. Tato skutečnost nejen znesnadňuje kontrolu dodržování učebních osnov v průběhu školního roku, ale také jejich vlastní dodržování (viz výše). Výuku předmětu zajišťuje ve školním roce 2004/2005 pět učitelek, jedna z nich nebyla v době inspekce ve škole přítomna. Příprava učitelek na všechny sledované hodiny byla didakticky promyšlená a obsahově pečlivě připravená. Po odborné stránce byla výuka vždy bezchybná.

Při výuce žáci využívali učebnice, sbírky příkladů, rýsovací potřeby, kartičky s příklady, vystřížené geometrické obrazce, pracovní listy, tabulky s číselnými hodnotami, řešili předtištěnou tajanenku. Učitelky v mnoha hodinách efektivně využily zpětný projektor.

Učitelky svým přístupem většinou vytvářely žákům klidnou pracovní atmosféru, ve které zohledňovaly jejich individuální schopnosti a potřeby. Podporovaly samostatný tvůrčí přístup žáků k výuce, jejich částečnou relaxaci v průběhu výuky zajišťovaly častým střídáním činností. Partnerský vztah učitel - žák podporoval zájem žáků o výuku a jejich aktivní účast při ní. Zbytečné povídání žáků v některých fázích hodin, špatně smazané tabule, někdy málo čitelné zápisy na foliích ke zpětnému projektoru a přesun výuky i do přestávek byla ojedinele zaznamenaná negativa. Učitelky neopravovaly důsledněji špatné návyky žáků při sezení v lavicích.

V úvodech hodin nebyly vždy zřetelně formulovány výukové cíle. Frontální výuka byla často střídána prací žáků ve dvojicích či větších skupinkách, což zvyšovalo snahu žáků být aktivní a úspěšný. Nácvik paměťového počítání, společné procvičování učiva, vyvozování a zdůvodňování nových poznatků střídala samostatná práce, při které byla respektována didaktická zásada postupného zvyšování obtížnosti. Účinná zpětná vazba dávala učitelkám dostatek informací o stupni porozumění učivu i o rychlosti plnění zadaných úkolů a někdy signalizovala nutnost změnit tempo výuky, znovu zopakovat již známá fakta či efektivněji zaměstnat rychlejší a nadanější žáky. V rámci řízeného rozhovoru vedly učitelky žáky k logickým úvahám při návrzích alternativních zápisů, výpočtů a řešení předložených problémových situací. Také systemizace, zobecňování poznatků i analýza chyb probíhaly často za spoluúčasti žáků. Vyučovací čas byl většinou velmi účelně využit pro samostatné činnosti žáků, vnitřní diferenciaci třídy podle schopností žáků v několika případech přispěla k zefektivnění jejich práce. Všechny hodiny byly organizačně velmi dobře zvládnuté. Učitelky často prováděly průběžné shrnutí poznatků, v závěrech hodin však shrnutí učiva většinou chybělo.

Pro zvýšení zájmu žáků o výuku využívaly některé učitelky vstupní motivaci i přirozenou soutěživost žáků. Motivační známky za správné řešení příkladu či aktivitu žáka, obrázkové kartičky využívané při průběžném hodnocení správných odpovědí, pochvala a z ní vyplývající pocit úspěšnosti i u pomalejších a méně nadaných žáků jejich aktivitu pozitivně ovlivňovaly. Důležitým momentem v oblasti motivace žáků bylo časté uvádění situací z praktického života a jejich matematizace.

Žáci byli v průběhu hodin většinou neustále vyzýváni ke vzájemné spolupráci ve skupinách, k pomoci pomalejším žákům i ke spolupráci s učitelkami. Jejich odpovědi jako reakce na dotazy byly však často velmi strohé, neúplné, někdy žáci jen jednoslovně doplňovali delší odpověď učitelek. Pouze někteří žáci kladli spontánní dotazy a prováděli komentáře k výpočtům. Učitelky dbaly většinou jen na přesné vyjadřování matematickým jazykem, méně již na spisovný či souvislý slovní projev žáků.

Žáci měli v termínu inspekce dostatečný počet známek, a to z písemného i ústního zkoušení. Často využívaly průběžné slovní hodnocení žáků při jejich aktivitě či samostatné práci, někdy je vedly i k sebehodnocení. V závěrech hodin byla práce žáků zhodnocena, ať již kolektivně či individuálně, pouze výjimečně. Čtvrtletní písemné práce jsou učitelkami velice pečlivě opravovány a se žáky v co nejbližším termínu analyzovány (viz zápisy v třídních knihách). Po vypracování těchto prací dostávají žáci informaci o své úspěšnosti v procentech.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis

Hospitační činnost byla realizována v různých třídách 6. – 9. ročníku u čtyř odborně kvalifikovaných učitelů. Výuku předmětu zajišťuje celkem pět učitelů, jedna učitelka byla v době inspekční činnosti nemocná. Všichni učitelé předmět vystudovali, mají dlouholetou praxi, jejich pedagogické zkušenosti a zájem o předmět se promítly do kvality výuky. Místo tematických plánů si učitelé v předmětové komisi rozvrhnou učivo do přehledů učiva (viz dále) tak, aby dodržely ŠVP. Vedení školy navýšilo v učebním plánu minimální časovou dotaci dějepisu ve všeobecných třídách o dvě hodiny, takže činí ve všech ročnících dvě hodiny týdně, v matematických třídách o jednu hodinu, a tak žáci 7. - 9. ročníku mají dějepis dvě hodiny týdně, žáci 6. ročníku jednu hodinu týdně. Všechny sledované hodiny byly pečlivě připravené. Cíle zhlédnutých hodin učitelé stanovili přiměřeně k aktuálnímu stavu tříd a tyto cíle byly splněny. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Vyučovací jednotky dějepisu probíhaly částečně v polooborné učebně dějepisu, pro předmět pedagogicky podnětné, a částečně v méně podnětných kmenových učebnách. Materiálně-

technické podmínky pro výuku předmětu jsou ve škole velmi dobré a tyto podmínky byly ve sledovaných hodinách využity. Žáci měli k dispozici přehledy učiva, učebnice, někdy i další historickou literaturu, dokumenty a materiály, pracovali s nakopírovanými texty, mapami, časovými přímkami a grafy. Učební pomůckou, jež usnadňuje práci učitelům při plánování, ale i ve výuce, jsou učebnice s přehledy dějepisného učiva, které vytvořil ředitel školy. Žákům pomáhají při pochopení historických vztahů a souvislostí, často jim nahrazují zápisy v sešitech.

Všichni učitelé preferovali klasické schéma hodin a dodržovali je kromě závěrečné fáze. V úvodní části seznámili žáky s cílem, nebo ti jej museli „odhalit“ v průběhu hodiny. Poté následovalo opakování učiva, organizované někdy formou hry, řízeným rozhovorem, jindy jako individuální zkoušení jednotlivců a samostatná práce ostatních žáků. Dále následoval výklad, v němž učitelé aktivizovali žáky vhodně volenými otázkami, vyhledáváním údajů a souvislostí a vedli je k tomu, aby se podíleli na vyvození nového učiva, aby pochopili historické či jiné souvislosti. Zejména jeden z učitelů vytvářel prostor pro samostatné aktivní učení žáků. Všichni vyučující věnovali pozornost systematizaci poznatků a někteří i závěrečnému zhodnocení práce. Hodiny byly většinou variabilní, pestré, pro žáky přitažlivé, v některých vyučující působil především jako organizátor činností žáků. Výuka se vždy odvíjela přiměřeným tempem, učitelé vhodně měnili metody a formy činností, dbali na větrání učeben, a tak žáci měli možnost si odpočinout.

Všechny vyučovací jednotky dějepisu byly prostoupeny kvalitními motivačními prvky. Byly využívány mezipředmětové vztahy a objevovala se v nich regionální tematika. Žáci projevovali o výuku zájem, řada z nich i značné znalosti.

Atmosféra ve třídách a úroveň interakce mezi učiteli a žáky i žáky navzájem byly velice dobré, žáci, až na několik jednotlivců, dodržovali stanovená pravidla chování i komunikace. Učitelé vytvářeli prostor pro komunikaci žáků a ti jej využívali. Žáci se učili argumentovat, obhajovat své názory i tolerovat názory jiných. Vyučující se někdy více zaměřovali na obsah žakovských výpovědí než na jejich formu.

Učitelé činnosti žáků průběžně hodnotili, většinou s pozitivním zaměřením, objevovalo se rovněž vzájemné hodnocení žáků. Po každé samostatné práci vyučující zařadili zpětnovazební kontrolu. Prohlídkou namátkově vybraných žakovských sešitů a žakovských knížek bylo zjištěno dostatečné množství známek. Sešity žáků jsou na velmi různé úrovni, některé velmi nepěkné, učitelé je zpravidla nekontrolují, považují je za pracovní materiál žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Fyzika

Hospitace byly uskutečněny u tří ze čtyř učitelů, zabezpečujících ve škole výuku předmětu. Probírané učivo bylo v souladu se školním vzdělávacím programem, jeho další rozpracování do podrobnějších časových plánů provádí jedna učitelka, ta nebyla v době inspekce ve škole přítomna. Učivo navazovalo na již probraná učební témata, cíle výuky byly stanoveny v souladu s dosaženými žakovskými vědomostmi. Časová dotace fyziky je stanovena ve všeobecných třídách 6. – 8. ročníku na dvě hodiny týdně a ve třídách 9. ročníku na jednu hodinu týdně. V matematických třídách všech ročníků 2. stupně má fyzika vždy dvouhodinovou týdenní dotaci.

Výuka fyziky probíhala většinou v odborné učebně vhodně vybavené rozvodem elektrického proudu do lavic a výjimečně i v sousední kmenové třídě. Učitelé důsledně dodržovali zásadu názornosti výuky tím, že prováděli jednoduché demonstrační pokusy, používali řadu pomůcek, pracovali se zpětným projektorem, učebnicemi a namnoženými učebními materiály.

Sledované hodiny byly účelně řízeny, vyučovací čas učitelé efektivně využívali. V úvodu hodin byly vždy zřetelně formulovány výukové cíle. Většina vyučovacích jednotek měla klasickou strukturu, rozčleněnou na úvodní opakování (často spojené s klasifikací), výklad (v různé míře doplňovaný vlastními zkušenostmi žáků) a závěrečné zopakování. Do dvou hodin zařadil jeden z učitelů skupinovou práci žáků, spojenou se samostatným vyvozováním závěrů. V některých hodinách byla role učitele příliš dominantní na úkor aktivní práce žáků. Jen ojediněle učitelé kladli problémové otázky, vyžadující složitější odpovědi a samostatné myšlení ze strany žáků. Častější byly jednoduché otázky vyžadující spíše pamětné zvládnutí učiva, na které žáci odpovídali pomocí jednoslovných nebo velmi stručných odpovědí. V několika hodinách byl pozorován individuální přístup učitelů k žákům. Všichni učitelé ve všech ročnících provádějí se žáky laboratorní práce. Stanovené cíle výuky byly ve všech hodinách splněny.

Výuka byla ve všech případech vedena odborně správně. V některých hodinách dbali učitelé na správné zásady při psaní, kreslení nákresů a sezení, jindy tyto aspekty zcela opomíjeli. Málo času bylo věnováno cílené relaxaci žáků.

Aktivita a zájem žáků v jednotlivých hodinách byly převážně na velmi dobré úrovni. Učitelé se snažili udržet pozornost žáků uváděním některých zajímavostí, spojováním teoretických poznatků s praktickým využitím a využíváním mezipředmětových vztahů. Motivací pro žáky je rovněž možnost účastnit se fyzikální olympiády. Žáci školy v poslední době v ní dosáhli vynikajících úspěchů.

S výjimkou jediné pozorované hodiny žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace, byli ukázněni a pozorní. Učitelé věnovali dostatek času opakování a především v této části hodiny dávali žákům prostor pro vyjádření jejich názorů a pro diskusi. Komunikační dovednosti učitelů byly velmi dobré až průměrné, komunikační schopnosti žáků většinou průměrné, v některých třídách velmi dobré. O rozvoj komunikačních schopností pečovali učitelé například zadáváním žákovských referátů a kontrolou písemných záznamů žáků.

Klasifikované hodnocení žáků učiteli bylo objektivní. Opakování bylo zaměřeno na pochopení širších souvislostí a uplatňování získaných poznatků v praxi. Využívání vzájemného hodnocení a sebehodnocení ze strany žáků bylo pozorováno v jediné hodině, v hodinách chybělo často i průběžné hodnocení výkonu a aktivity žáků učitelem. Závěrečné zhodnocení hodiny a práce žáků učitelé provedli v části sledovaných hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Chemie

Výuka chemie probíhá ve třech týdenních hodinách v matematických třídách (jedna hodina je pravidelně věnována experimentálním činnostem žáků a řešení problémových úloh, které mají vztah k praxi), v ostatních třídách v týdenní dvouhodinové dotaci. V průběhu školního roku žáci vykonají vždy čtyři laboratorní práce. Tematické plány jsou nahrazeny částí ŠVP zaměřeného na výuku chemie, do kterého si učitelka vpisuje pouze časové rozložení učiva do jednotlivých měsíců školního roku. ŠVP konkretizuje i obsahovou náplň praktické výuky u matematických tříd a laboratorních cvičení u všeobecných tříd. Výuka zaměřená na praxi probíhá ve třídách dělených na skupiny (zhruba polovina třídy) a žáci pracují ve dvojicích. Výstupy mají podobu vyplněných pracovních listů, či samostatně zpracovaných protokolů podle pokynů učitele, či informací uvedených v učebnicích. V době inspekce byla ve škole přítomna pouze jedna ze dvou učitelek, které výuku tohoto předmětu ve školním roce 2004/2005 zajišťují. Sledované hodiny byly vždy velice pečlivě promyšlené a připravené, a to z hlediska obsahové náplně i didaktického přístupu. V žádné ze sledovaných hodin nebyla opomenuta názornost výuky a praktické poznávání. Výuka probíhala v souladu s časovým

rozpisem učiva a s cíli definovanými v RVP ZV, respektovala a podporovala individualitu žáka.

Učitelka plně využívala moderního vybavení odborné učebny, ať již se jednalo o účelné a efektivní zařazení didaktické techniky (zpětný projektor), konání demonstračních pokusů, či organizaci a vedení praktických činností žáků. Žáci pracovali s učebnicemi, k dispozici měli různé předtištěné pracovní materiály a vhodné pomůcky při konání vlastních pozorování.

Pracovní atmosféra ve sledovaných hodinách byla podnětná pro samostatné uvažování žáků, logické odvozování poznatků či formulaci závěrů z vlastního objevování. Učitelka evidentně svůj zájem o předmět přenášela i na žáky. Důsledně dbala i na bezpečnost a ochranu jejich zdraví (vyvětrání učebny po proběhlých pokusech, pracovní oděv žáků, mytí rukou po práci s různými chemikáliemi apod.).

Výukové cíle byly jasně a pro žáky srozumitelně formulovány. Výuka byla vždy věcně i odborně správná, učitelka respektovala návaznost učiva a volila jeho přiměřenou obtížnost. Vyučovací čas byl účelně využit, což souviselo nejen s velmi dobrou organizací vyučovacích hodin, ale i s využitím takových metod a forem práce, které žáky postavily do pozice aktivních účastníků a učitelku do moderátorské role. Během řízeného rozhovoru žáci postupně vyvozovali teoretické závěry a ty byly následně prakticky ověřovány při pokusech. Praktickým činností žáků předcházelo společné zopakování již probrané teorie. Proběhlé chemické děje žáci zpětně za pomoci učitelky zapisovali pomocí chemických rovnic. Shrnutí učiva prováděla učitelka ve spolupráci se žáky.

Právě praktické ověřování teoretických znalostí, kterého se žáci často aktivně zúčastňovali, bylo pro ně velmi účinnou motivací. Častá vstupní motivace, vysoká názornost výuky, zařazování problémových úkolů, pochvala, povzbuzení i zdůraznění mezipředmětových vazeb zájem žáků o výuku zvyšovaly.

Komunikace v hodinách byla průběžná. Učitelka od žáků vyžadovala samostatný souvislý projev při vysvětlování učiva či argumentaci pro obhájení svých názorů. Žáci slovně formulovali dílčí závěry, podíleli se i na celkovém shrnutí probraného učiva, byli podporováni ke vzájemné spolupráci a pomoci ve dvojicích. V některých případech dělal žákům delší souvislý projev potíže, učitelka však v této situaci projevovala dostatek trpělivosti a pedagogického taktu.

Žáci kontrolovali práci svých spolužáků u tabule a vzájemně se hodnotili, za správné odpovědi dostávali motivační známky. Jejich aktivní zapojení do výuky učitelka průběžně sledovala a hodnotila. Podle zápisů v žákovských knížkách mají žáci dostatek známek z písemného i ústního zkoušení. Při klasifikaci přihlíží učitelka i k celkové úrovni protokolů z laboratorních prací a aktivitě žáků, a to i mimo vyučování (účast v žákovské odborné činnosti, olympiádě, vyhledávání informací potřebných pro výuku na internetu apod.).

Průběh a výsledky vzdělávání v chemii jsou hodnoceny jako vynikající.

Přírodopis

Hospitace byly provedeny pouze u jediné ze tří učitelek, zajišťujících ve škole výuku předmětu. Další dvě učitelky byly v době inspekce na lyžařském výcvikovém zájezdu se žáky školy. Probírané učivo bylo v souladu se školním vzdělávacím programem, učitelka ho dále rozpracovala do podrobných časových tematických plánů. Učitelka v hodinách důsledně propojovala nové učivo s již probranou učební látkou, cíle výuky stanovila v souladu s obecnými cíli výuky přírodopisu a dosaženými žákovskými znalostmi. Časová dotace přírodopisu je stanovena ve všeobecných třídách 6., 7. a 9. ročníku na dvě hodiny týdně a ve třídách 8. ročníku na tři hodiny týdně. V matematických třídách má přírodopis jednoduhodínovou týdenní dotaci v 6. ročníku, dvouhodínovou dotaci v 7. a 9. ročníku a tříhodínovou týdenní dotaci v 8. ročníku. Tato časová dotace plně postačuje pro zvládnutí stanovených cílů.

Výuka přírodopisu probíhala v prostorné a podnětné odborné učebně. Učitelka zajistila názornost výuky demonstrací řady pomůcek, obrazů, prací s pracovními sešity, učebnicemi, atlasy přírodnin, multiplikáty minerálů a hornin, vzorky přírodnin a obvazovým materiálem.

Sledované hodiny byly velmi pečlivě promyšlené, měly logickou stavbu a učitelka je vedla s přehledem. Vnitřní členění hodin bylo funkční, učitelka efektivně využívala vyučovací čas.

Ve většině hodin se kromě klasického výkladu objevily pasáže, kdy žáci samostatně nebo ve dvojicích aktivně využívali různé informační zdroje a pracovali s přírodninami. I zápis nové látky do sešitů byl nejčastěji volen tak, že vyžadoval samostatné vyhledávání a zpracování faktů. Didakticky cenné bylo prováděné názorné srovnávání obdobných znaků různých druhů přírodnin. Určitým nedostatkem byla skutečnost, že žáci nevyvozovali závěry samostatně, ale s dopomocí učitelky. V některých momentech tak byla role učitelky příliš vůdčí. Velkým kladem byla naopak diferenciací práce v některých hodinách, kdy například někteří žáci pracovali s mikroskopy, ostatní v lavicích a u tabule. Často byl patrný individuální přístup k žákům. Na základě záznamů ve třídních knihách bylo zjištěno, že všechny tři učitelky přírodopisu vykonávají ve všech ročnících laboratorní práce. Výuka byla ve všech hodinách vedena odborně správně. Ve většině sledovaných hodin dbala učitelka na psychohygienické zásady ve vyučování a volila přiměřené tempo. Výrazné bylo její využívání výchovných prvků.

Ve všech hodinách byli žáci aktivní a projevovali o předkládanou učební látku zájem, který učitelka podporovala uváděním zajímavostí, aktualizací učiva, regionálních prvků a spojováním teoretických poznatků s praktickým využitím. Učitelka uváděla učivo promyšlenou a dobře volenou motivací, spočívající v zajímavých a atraktivních formách opakování, hrách a simulaci různých situací, například úrazů. Motivovala žáky i v průběhu hodin například využitím referátů, doplňovaček apod. Žáci se mohou v průběhu školního roku účastnit soutěže v poznávání přírodnin.

Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace, klima ve třídách bylo velmi příznivé. Učitelka jim poskytovala prostor pro vyjádření vlastních názorů a zejména v úvodu a závěru hodin se snažila o diskusi. Její verbální i neverbální projev byl velmi dobrý, komunikační dovednosti žáků většinou velmi dobré, v některých případech (IX.D) až vynikající.

Učitelka hodnotila žáky nejen při úvodním opakování, ale i v průběhu hodin. Pozorované klasifikované hodnocení bylo objektivní. Opakování směřovalo k pochopení širších souvislostí mezi probíraným učivem a bylo často prováděno s využitím názorných pomůcek. Vzájemné hodnocení žáci prováděli spíše výjimečně, časté bylo naopak závěrečné zhodnocení hodiny a práce žáků učitelkou.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodopisu jsou hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Sebeevaluaci zajišťuje škola velmi odpovědně. Ve třídách 3. a 6. ročníku učitelé zadávají standardizované slovní a početní testy kognitivních schopností. Ve třídách 9. ročníku žáci píší standardizované testy ke zjištění obecných studijních předpokladů. V minulém školním roce byly žákům 5. a 9. ročníků zadávány rovněž standardizované srovnávací výstupní testy z českého jazyka a matematiky. Další test má za úkol prověřit znalosti žáků v oblasti práce s informacemi. Výsledky testů jednotlivých žáků mají k dispozici všichni vyučující. Ředitel školy provádí analýzu testů a porovnává zjištěné schopnosti žáků s jejich reálně dosahovanými výsledky a klasifikací. Ze zjištěných skutečností vyvozuje odpovídající závěry. Testy obecných studijních předpokladů slouží i rodičům a žákům při volbě povolání.

Systém standardizovaných testů je průběžně doplňován vlastními prověrkami, testy a kontrolními pracemi, zadávanými učiteli jednotlivých předmětů. Výsledky kontrolních prací

jsou porovnávány v rámci paralelních tříd stejných ročníků. Pro žáky 9. ročníku škola ve spolupráci s jinou blízkou základní školou pořádá každoročně „přijímací zkoušky nanečisto“. Ty probíhají pro žáky školy v sousední škole pod vedením tamních učitelů (a naopak), takže dobře napodobují prostředí a průběh skutečných přijímacích zkoušek na střední školy. Zadání je v obou školách jednotné a školy vypracovávají společné pořadí žáků.

Vedení školy sleduje výsledky žáků v naukových, sportovních i uměleckých soutěžích, úroveň žákovských prací a výsledky přijímacího řízení žáků posledního ročníku. Patřičná pozornost je věnována nejen talentovaným žákům, ale i žákům se slabými studijními výsledky.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou jsou pravidelně rozebírány při jednáních pedagogické rady i při schůzkách metodických orgánů školy. Následně se učitelé v rámci přijatých opatření zaměřují na odstraňování nedostatků. Výsledky sebeevaluace mají vliv na další plánování vzdělávací práce, základní prvky systému zjišťování výsledků žáků jsou zapracovány do koncepce základní školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných skupinách předmětů 1. stupně a v uvedených předmětech 2. stupně jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Tematická inspekce

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Přijímací zkoušky na střední školy“. Její výsledky budou zapracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.

Další aktivity

Škola se snaží podporovat účelné využívání volného času žáků a proto pro ně organizuje velice různorodou zájmovou činnost a pravidelně se opakující akce. Tradicí školy se stal turistický pochod „Putování za sluníčkem“, které se účastní žáci školy se svými rodiči. Na organizaci se podílejí téměř všichni učitelé školy. V rámci zdravého životního stylu se škola zapojuje do akcí jako jsou „Zdravá škola“ a „Zdravý úsměv“. Žáci s pedagogy třídí odpad, adoptovali zvíře v ZOO Dvůr Králové. Učitelky 1. stupně vyjíždějí s dětmi na školy v přírodě, učitelé 2. stupně na matematická týdenní soustředění.

Žáci pod vedením učitelů každý měsíc vydávají školní časopis „Pegas“ a každých čtrnáct dní je vysílání žákovského rozhlasu „Rádio školák“. Velice přínosná je spolupráce školy s občanským hnutím „Salinger“, které pro žáky 2. stupně uspořádalo besedy s aktuální výchovnou tematikou v rámci preventivních aktivit školy.

Žáci školy se zúčastňují mnoha vědomostních, sportovních i umělecky zaměřených soutěží, ve kterých získávají přední umístění. Největším úspěchem minulého školního roku byla první místa ve fyzikální a chemické olympiádě a v programování, a to vše v krajských kolech. Škola organizuje okresní i krajské kolo matematické olympiády a okresní kolo olympiády německého jazyka.

Školní knihovna je pro žáky školy přístupná do odpoledních hodin a kromě výpůjček nabízí besedy, prodejní výstavy a využití celého prostoru pro studijní účely.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 24 729/2004-21, s účinností od 1. 10. 2004, ze dne 11. 10. 2004, razítko, podpis ředitele odboru správy sítě škol
2. Vzdělávací program Základní škola, schválený MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, včetně úprav a doplňků, schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998
3. Učební plány vzdělávacího programu Základní škola, upravené na podmínky školy, platné ve školních letech 1999/2000 až 2002/2003
4. Učební osnovy matematiky pro třídy s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů v rámci vzdělávacího programu Základní škola 6. - 9. ročník schválené MŠMT ČR dne 9. 3. 1999 pod čj. 15 986/99-22
5. Informace o využívání učebních osnov pro třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů ve čtyřletém cyklu školních let 1999/2000 - 2002/2003 ve třídách VI.C - IX.C a VI.D - IX.D podepsaná ředitelem školy s razítkem školy
6. Nabídka na účast v Projektu ověřování pilotních ŠVP bez navýšení hodinové dotace na vybraných školách (experiment MŠMT) ze dne 14. 6. 2004 (společný dopis MŠMT a VÚP Praha)
7. Přihláška do Projektu ověřování pilotních ŠVP bez navýšení hodinové dotace v e-mailové podobě odeslaná ředitelem školy dne 20. června 2004
8. Dopis z Výzkumného ústavu pedagogického v Praze se zamítavým postojem k účasti na Projektu ověřování pilotních ŠVP bez navýšení hodinové dotace ze dne 12. 10. 2004
9. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání schválený ministryní školství, mládeže a tělovýchovy dne 23. 8. 2004
10. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělání, VÚP, Praha 2004 (tzv. 3. verze)
11. „Od hraní k vědění“, školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Základní škola, Hradec Králové, M. Horákové 258, verze platná v době inspekce
12. Školní učební plán upravený na podmínky školy v souladu s Rámcovým učebním plánem (součást Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání) bez navýšení hodinové dotace (s celkovou hodinovou dotací shodnou s hodinovou dotací učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola) platný ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
13. Vzdělávací oblasti pro jednotlivé předměty (součást ŠVP), podrobně rozpracované dle obecně formulované obsahové náplně vzdělávacích oblastí v RVP ZV, platné od školního roku 2003/2004
14. Třídní knihy (vzorek), vedené ve školních letech 1999/2000 až 2004/2005
15. Třídní výkazy (vzorek), vedené ve školním roce 2004/2005
16. Katalogové listy žáků (vzorek), vedené ve školním roce 2004/2005
17. Rozvrh hodin pro všechny třídy školy, platný ve školním roce 2004/2005 v termínu inspekce
18. Vnitřní řád pro žáky, platný ve školním roce 2004/2005 (součást dokumentů školy)
19. Záznamy z pedagogických rad, vedené ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005
20. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy za školní rok 2003-2004 ze dne 31. 8. 2003, podepsaná ředitelem školy a opatřená razítkem školy

21. Provozní řády odborných učeben, školních dílen, laboratoří, tělocvičny a cvičné kuchyně, platné ve školním roce 2004/2005, podepsané ředitelem školy
22. Podkladová inspekční dokumentace základní školy zpracovaná ředitelem školy před zahájením inspekce
23. Individuální plány péče o integrované žáky, vedené ve školním roce 2004/2005
24. Minimální preventivní program (součást dokumentů školy), platný ve školním roce 2004/2005
25. Plán práce metodických sdružení a předmětových komisí ve školním roce 2004/2005
26. Vzorky „Záznamníků malého školáka“ žáků 1. a 2. ročníku a vzorky žákovských knížek žáků 3. - 9. ročníku, vedených ve školním roce 2004/2005
27. Kopie dokladů o vzdělání pedagogických pracovníků školy, kteří učili sledované předměty v době inspekční činnosti
28. Úvazky učitelů pro školní rok 2004/2005 (součást dokumentů školy)
29. Organizační schéma školy (součást dokumentů školy)
30. Pracovní náplně zástupce ředitele školy pro 1. stupeň, zástupce ředitele školy pro 2. stupeň, správce počítačové sítě, vedoucí vychovatelky, protidrogového koordinátora, vzorky pracovní náplně učitele a vychovatelky školní družiny, datované, podepsané ředitelem školy a pracovníky, opatřené razítkem
31. Plán práce školy na školní rok 2004/2005 (včetně koncepce školy, plánu, termínového kalendáře, organizačního zajištění školního roku)
32. Provozní řád Základní školy, Hradec Králové, M. Horákové 258 ze dne 6. 1. 2005, podepsaný ředitelem školy a opatřený razítkem
33. Plán práce na leden 2005 (materiál ředitele školy)
34. Materiální požadavky a plán akcí na školní rok 2004/2005 (zpracované metodickými orgány)
35. Záznamy z jednání některých předmětových komisí ve školním roce 2004/2005 (materiál vedoucích PK)
36. Rámcový plán kontrolní činnosti vedení školy (na jednotlivé měsíce školního roku 2004/2005)
37. Vzorky hospitačních zápisů (materiál zástupkyně ředitele pro 1. stupeň ve školním roce 2004/2005)
38. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2004/2005 (včetně přehledu přihlášek na vzdělávací akce - 1. pololetí)
39. Hodnocení pedagogických pracovníků (kritéria) ve školním roce 2004/2005
40. Vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2004/2005
41. Čtvrtletní práce z matematiky realizované žáky ze všech tříd 2. stupně ve školním roce 2004/2005 - náhodný výběr
42. Vzorky kontrolních prací z českého jazyka, napsaných ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005
43. Protokoly z laboratorních prací z chemie realizované žáky ze tříd 8. a 9. ročníku ve školním roce 2004/2005 - náhodný výběr, vzorky laboratorních prací z fyziky a přírodopisu, vykonaných ve školním roce 2004/2005
44. Tematické plány učitelů, vedené ve školním roce 2004/2005
45. Test kognitivních schopností VI.A, VI.B, VI.C, VI.D ve školním roce 2004/2005 (rozbor ředitele školy)

46. Test kognitivních schopností VI.A, VI.B, VI.C ve školním roce 2003/2004 (rozbor ředitele školy)
47. Porovnání výsledků testů SCIO s výsledky testů kognitivních schopností žáků (materiál ředitele školy)
48. Volba povolání - přihlášky na střední školy, odborná učiliště a víceletá gymnázia pro školní rok 2005-2006 (interní plán činnosti výchovné poradkyně)
49. Matematické soustředění 8. třída – plán práce (interní materiál učitelky matematiky v matematické třídě, nedatováno)
50. Zápis o nedostacích zjištěných v oblasti dodržování učebních osnov matematiky ze dne 14. 1. 2005, Zápis z jednání dne 3. 2. 2005 (vysvětlení integrace předmětů), podepsané ředitelem školy a opatřené razítkem školy
51. Inspekční zpráva a protokol, Česká školní inspekce, oblastní pracoviště Hradec Králové, čj. 091 10/2000-1031 ze dne 11. ledna 2000.

ZÁVĚR

Základní škola, Hradec Králové, M. Horákové 258 plní svou výchovně-vzdělávací činnost v oblasti základního vzdělávání ve sledovaných předmětech na velmi dobré úrovni.

Personální podmínky pozitivně ovlivňují vzdělávání a výchovu v základní škole, podporují rozvoj osobnosti žáků. Složení pedagogického sboru z hlediska odborné kvalifikovanosti je velmi příznivé. Organizační zajištění činnosti a provozu školy, systém vedení zaměstnanců i vnitřní informační systém školy jsou promyšlené a funkční. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, umožňuje jim účast na vzdělávacích akcích a některé vzdělávací akce pro ně organizuje.

Materiálně-technické podmínky školy umožňují bezproblémové plnění školního vzdělávacího programu a stanovených výchovně-vzdělávacích cílů školy. Celkové prostředí školy je velmi estetické a přispívá k rozvoji osobnosti žáků. Vybavení učebními pomůckami, výpočetní technikou, didaktickou technikou, učebnicemi, pracovními sešity a dalšími učebními materiály je na vysoké úrovni, nadstandard představují učebnice s přehledy dějepisného učiva. Vedení školy věnuje zkvalitňování materiálně-technického vybavení velkou pozornost.

Učební plány vzdělávacího programu Základní škola a vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů upravené na podmínky školy jsou v souladu s učebními plány schválenými MŠMT. V 7. – 9. ročníku jsou vhodně využity disponibilní hodiny, široká nabídka volitelných, nepovinných předmětů a zájmových útvarů se řídí zájmy žáků.

Pedagogové školy vytvořili školní vzdělávací program a postupně jej dotvářejí a doplňují podle zjištění získaných ve školním roce 2003/2004. Individuální vzdělávací programy pro integrované žáky jsou zpracovány, reedukační péče je prováděna. Vzdělávání žáků je realizováno v souladu s přijatým vzdělávacím programem.

Přestože v ZŠ probíhá kontrola zaměřená na dodržování učebních osnov, není zcela účinná v předmětu matematika. Učební osnovy byly dodrženy v uzavřeném pětiletém cyklu (1. stupeň) a v uzavřeném čtyřletém cyklu (2. stupeň) končícím školním rokem 2002/2003

ve všech sledovaných předmětech s výjimkou matematiky v 6. – 9. ročníku ve třídách všeobecných i ve třídách s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů. Neprobrané učivo se týká nejen rozšiřujících tematických celků, ale i celků základního učiva.

Povinná dokumentace v některých případech zachycuje výchovně-vzdělávací proces méně průkazně. Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů jsou efektivním způsobem zapojeny do výchovně-vzdělávací práce školy. Informační systém vůči žákům a jejich zákonným zástupcům je dostatečně účinný.

Plánování výuky a příprava na ni mají velmi dobrou úroveň. Kvalita zvolených vyučovacích metod, motivace, interakce a komunikace se žáky i celková efektivita výuky je rozdílná, například ve výuce vybraných předmětů 1. – 3. ročníku, na 2. stupni v přírodopisu a v chemii vynikající, v ostatních sledovaných předmětech a ve skupině předmětů 4. a 5. ročníku velmi dobrá.

Organizace vyučovacích jednotek odpovídala vždy věku žáků i specifickým potřebám jednotlivých předmětů. Objevovaly se metody aktivního učení, práce s chybou, v některých hodinách byl učitel organizátorem činností žáků. Vyučující kladli velký důraz na názornost a procvičení učiva. Žáci se aktivně podíleli na vyvozování nového učiva a získávání nových vědomostí. Oboustranná přirozená komunikace poskytovala žákům příležitost sdělovat své názory. Slabinou byly závěrečné části hodin a žákovské sešity žáků především 2. stupně, ty vykazovaly nedostatky z hlediska úpravy.

Hodnocení žáků je objektivní, opakování bylo věnováno většinou dostatek prostoru, méně již vyhodnocení práce v hodinách. Na 1. stupni převažovalo průběžné slovní hodnocení. Žáci školy byli v průběhu celé inspekce většinou ukázněni, výjimečně se objevily méně závažné projevy nekázně. Ve většině hodin pracovali žáci aktivně a o probíranou učební látku jevíli zájem. Převažovala vzájemně vstřícná pracovní atmosféra, velký prostor věnovali někteří učitelé komunikaci žáků. Komunikační schopnosti žáků byly většinou průměrné, ale žáci umí prezentovat výsledky své práce.

Ředitel školy se svými spolupracovníky používají propracovaný systém zjišťování výsledků vzdělávání žáků, využívají při něm kromě jiných nástrojů standardizované testy kognitivních schopností. Výsledky testů žáků následně analyzují a přijímají opatření k zlepšení práce školy.

Od poslední inspekce ve školním roce roce 1999/2000 došlo k dalšímu zlepšení vybavení ZŠ v oblasti výpočetní techniky a vybavení některých prostor školy (např. informačního centra školy, odborné učebny chemie atp.). Pedagogický sbor se zapojil do ověřování rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a postupně dotváří školní vzdělávací program. K ZŠ byla k 1. lednu 2003 přičleněna MŠ.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	Vyhovující	Nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková	K. Dřevíková, v. r.
Členka týmu	Mgr. Svatava Fejglová	Svatava Fejglová, v. r.
Členka týmu	Mgr. Marie Hypšová	Marie Hypšová, v. r.
Člen týmu	PaedDr. Antonín Kačírek	Antonín Kačírek, v. r.
Členka týmu	Mgr. Jana Kocábová	Jana Kocábová, v. r.

V Hradci Králové dne 14. února 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 22. únor 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Miroslav Kudyvejs

Miroslav Kudyvejs, v. r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Vocelova 1338, 500 02 Hradec Králové.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), Vás žádám o přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ve lhůtě čtrnácti dnů.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-03-10	09-1563/04-1031
Školská rada --	--	--

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.